

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

« 27 » лютого 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.009 «Основи психосоматики»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	016	Спеціальна освіта
Рівень освіти	другий (магістерський)	

2016–2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи психосоматики» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

РОЗРОБНИК:

Антоненко І. Ю., кандидат психологічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від «1» вересня 2016 року № 01

В.о. завідувача кафедри
спеціальної освіти «1» вересня 2016 р.

А. В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта»	Нормативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»	Семестр	2
Модулів – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні години: 36 год	
Змістових модулів – 3		Лекції: 16 год.	Практичні, семінарські: 20 год.
Загальна кількість годин – 90			Лабораторні: год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Самостійна робота 54 год.	
		Модульний контроль	
	Вид контролю: залік		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу полягає в науково-теоретичному вивченні основ психосоматики, виробленні у магістрантів практичних умінь і навичок у використанні методів діагностики психологічних особливостей суб'єкта з психосоматичними захворюваннями.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомити магістрантів з основними психосоматичними захворюваннями;
навчити магістрантів встановлювати взаємозв'язки в розвитку психіки в залежності від характеру психосоматичного захворювання;

розкрити особливості організації та проведення психологічного обстеження;

розширити знання магістрантів щодо арсеналу методів, прийомів профілактики, психокорекції та психоконсультації осіб із захворюваннями психосоматичного характеру;

активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

знати: основні етапи науково-теоретичного становлення психосоматики як науки; сукупність загальних причин, які призводять до психосоматичних порушень; принципи й закономірності психологічного обстеження суб'єкта з захворюваннями психосоматичного характеру; психологічні аспекти психотерапії особистості з психологічними захворюваннями;

вміти: розрізняти особливості хвороб психосоматичного характеру від норми; володіти психологічними методиками дослідження особистостей різного віку з хвороби психосоматичного характеру; підбирати адекватні до наявного порушення організму методи психотерапії; аналізувати навчальну літературу, володіти навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, визначати висновки та узагальнення на основі опрацьованих літературних джерел.

компетенцій: здатність до виявлення психосоматичних захворювань та їх чинників; здатність до диференціації психосоматичних хвороб; здатність до психодіагностики психосоматичних хворих; здатність до психологічної допомоги психосоматичним хворим.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГАЛУЗІ ПСИХОСОМАТИКИ

Тема 1. Введення в психосоматику

Психосоматика. Визначення поняття. Історія виникнення. Психосоматичні теорії і моделі. Сучасні уявлення про психосоматичні захворювання. Роль Ф. Александера, Ф. Данбар, А. Маслоу. Поняття алексітимії. Стратегії поведінки при стресі. Копінг-поведінка, типи і стратегії. Стили поведінки.

Тема 2. Загальні питання терапії психосоматичних розладів

Джерела емоційно обумовлених (психосоматичних) захворювань. Розподіл психосоматичних хворих при виборі тактики терапії. Внутрішня картина хвороби. Типи емоційного відношення хворих до своєї хвороби. Нозогенії (психогенні реакції) при психосоматичних захворюваннях. Класифікації та клінічна картина різних варіантів нозогеній. Особливості психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці.

Тема 3. Особливості психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці

Діагностична бесіда. Алгоритм проведення. Психологічні тести в психосоматичній практиці. Торонтська алексітимична шкала. Проективні методики. Особистісні опитувальники. Тести для виявлення різних форм психічних розладів (тривожних, депресивних та інші).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДІАГНОСТИКА ТА ПСИХОТЕРАПІЯ ОРГАНІВ ДИХАННЯ, СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ, ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ, ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ

Тема 4. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи

Бронхіальна астма. Картина особистості. Психотерапія. Синдром гіпервентиляції. Картина особистості і варіанти психотерапії. Есенціальна гіпертонія, ішемічна хвороба серця, кардіофобічний невроз і порушення серцевого ритму. Картина особистості при захворюваннях серцево-судинної системи та особливості психотерапії при цих психосоматичних порушеннях.

Тема 5. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту і порушеннях харчової поведінки

Виразка шлунку і дванадцятипалої кишки, закріплення та емоційні діарея, „синдром дратівливої кишки”, виразковий коліт і хвороба Крона, порушення ковтання. Особливості особистості та психотерапії при цих стражданнях. Нервова анорексія і булімія, ожиріння. Психосоматичні особливості. Методи психотерапевтичної роботи.

Тема 6. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях ендокринної системи та шкіри

Хвороби ендокринної системи: гіпотиреоз, гіпертиреоз, цукровий діабет. Картина особистості. Види і методики психотерапії, що використовуються в роботі з цими пацієнтами. Картина особистості при захворюваннях шкіри. Психотерапія.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДІАГНОСТИКА ТА ПСИХОТЕРАПІЯ ГІНЕКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ОПОРНО-РУХОВОЇ СИСТЕМИ, ПРОЯВАХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Тема 7. Діагностика та психотерапія при психосоматичних гінекологічних захворюваннях та функціональних сексуальних порушеннях

Порушення менструального циклу, безпліддя та психосоматичні аспекти гетерологічного і екстракорпорального запліднення. Предменструальний синдром. Психосоматичні захворювання, пов'язані з репродуктивною функцією жінки. Онкологія молочної залози та матки. Картина особистості при психосоматичних гінекологічних порушеннях. Види психотерапії. Картина особистості при функціональних сексуальних порушеннях, особливості психотерапії.

Тема 8. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях опорно-рухової системи та головному болі

Ревматичні порушення м'яких тканин, остеохондроз і ревматоїдний артрит. Картина особистості і психотерапія при захворюваннях опорно-рухової системи. Головний біль напруги та мігрень. Особистості особливості та методи психотерапії, що застосовуються при головному болі.

Тема 9. Діагностика та психотерапія при психосоматичних психовегетативних синдромах та депресії; при психосоматичних проявах інфекційних захворювань та в онкології

Картина особистості при психовегетативних синдромах.

Психотерапевтичні методи корекції цих порушень. Психосоматичні аспекти депресивних розладів. Картина особистості та особливості психотерапевтичної роботи з цією групою пацієнтів. Психосоматичні аспекти інфекційних захворювань: простуда, простий герпес, ангіна, туберкульоз. Психотерапевтичні методи роботи при даній патології. Особливості психосоматичних порушень при онкологічних захворюваннях. Тактика психотерапії та методи при роботі з цими пацієнтами.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Методологічні засади галузі психосоматики						
1. Введення в психосоматику	9	1	2	-	-	6
2. Загальні питання терапії психосоматичних розладів.	9	1	2	-	-	6
3. Особливості психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	28	4	6	-	-	18
Змістовий модуль 2. Діагностика та психотерапія органів дихання, серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту, ендокринної системи						
4. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи	10	2	2	-	-	6
5. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту і порушеннях харчової поведінки	10	2	2	-	-	6
6. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях ендокринної системи та шкіри	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	-	-	18
Змістовий модуль 3. Діагностика та психотерапія гінекологічних захворювань, опорнорухової системи, проявах інфекційних захворювань						
7. Діагностика та психотерапія при психосоматичних гінекологічних захворюваннях та функціональних сексуальних порушеннях	10	2	2	-	-	6
8. Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях опорнорухової системи та головному болі	10	2	2	-	-	6
9. Діагностика та психотерапія при психосоматичних психовегетативних синдромах та депресії; при психосоматичних проявах інфекційних захворювань та в онкології	12	2	4	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	32	6	8	-	-	18
Разом	90	16	20	-	-	54

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Введення в психосоматику	2
2	2	Загальні питання терапії психосоматичних розладів.	2
3	3	Особливості психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці	2
4	4	Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи	2
5	5	Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту і порушеннях харчової поведінки	2
6	6	Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях	2

		ендокринної системи та шкіри	
7	7	Діагностика та психотерапія при психосоматичних гінекологічних захворюваннях та функціональних сексуальних порушеннях	2
8	8	Діагностика та психотерапія при психосоматичних захворюваннях опорнорухової системи та головному болі	2
9	9	Діагностика та психотерапія при психосоматичних психовегетативних синдромах та депресії; при психосоматичних проявах інфекційних захворювань та в онкології	4
Разом			20

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: психосоматика, соматофорні розлади, конверсійні розлади алекситимія. Складіть бібліографію до курсу «Основи психосоматики» (до 15 джерел). Складіть короткий історичний нарис розвитку психосоматики. Покажіть схематично місце галузі психосоматики системі психологічної науки.	6
2	2	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: типологія, методологічний підхід, індивідуалізаційний підхід, психологічна діагностика, невроз, внутрішня картина хвороби, психогенні реакції, пограничні розлади. Складіть таблицю або блок-схему основних психотерапевтичних підходів з конкретними прикладами до всіх психосоматичних розладів.	6
3	3	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: діагностична бесіда, анамнез в психосоматиці, особистісні опитувальники, тест, проєктивні методики. Підберіть методики для вивчення психосоматичних розладів в дитячому віці.	6
4	4	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: динаміка психічних процесів, синдром гіпервентиляції, кардіофобічний невроз, есенціальна гіпертонія. Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи	6
5	5	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: синдром дратівливого кишки, виразковий коліт, хвороба Крона, нервова анорексія, булімія. Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту і порушеннях харчової поведінки.	6
6	6	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: гіпотиреоз, цукровий діабет. Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях ендокринної системи та шкіри.	6
7	7	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: гіпотиреоз, гіпертиреоз, цукровий діабет, лабільний цукровий діабет.	6

		Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях ендокринної системи та шкіри	
8	8	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: ревматичні порушення м'яких тканин, остеохондроз і ревматоїдний артрит. Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях опорно-рухової системи та головному болі	6
9	9	Випишіть із психологічних словників ключові поняття теми: мігрень, інфекційні захворювання, психовегетативні синдроми, онкологічні захворювання. Підберіть методики для вивчення психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту і порушеннях харчової поведінки.	6
Разом			54

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи психосоматики» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена проектна робота – аналіз потенційного психосоматичного захворювання.

Робота може бути виконана у вільному форматі, із дотриманням усіх етичних норм роботи психолога та етапів, які наведені нижче. Самостійна робота обов'язково повинна містити логічно викладену аутентичну інформацію.

- Опишіть випадок захворювання, на формування якого здійснили суттєвий вплив психічні фактори.
 - Надайте основні відомості про пацієнта (вік, стать, соціальний статус, професія).
 - Представте основні відомості, які вам вдалося встановити на підставі проведення клінічної бесіди із пацієнтом.
 - Наведіть основні дані психологічної діагностики пацієнта. Зазначте, які саме тестові методики ви використовували та чому, які результати ви отримали.
- За допомогою яких концепцій формування психосоматичних захворювань ви могли би пояснити причини появи даного захворювання та особливості його перебігу.
Зверніть увагу на:
 - Конверсійна теорія З. Фрейда.
 - Модель вегетативних неврозів та векторна теорія Ф. Александера.
 - Психосоматична медицина А. Данбар.
 - Модель захисту Мітчерлиха.
 - Его-психологія Х. Кохута.
 - Концепція десоматизації М. Шура.
 - Аналітична психологія К. Юнга.
 - Тілесно-орієнтована психологія В. Райха.

- Психофізіологічні концепції: ідеї І.М. Сеченова, Г. Сельє.
 - Психосоматичні захворювання в межах гуманістичних концепцій: К. Роджерс, А. Маслоу.
 - Транзактний аналіз Е. Берна.
 - Біхевіористичний підхід.
 - Когнітивстський підхід.
 - Концепція алекситимії П. Сіфеноса.
 - Теорія Я. Морено.
 - Концепція Г. Аммона.
3. Які мішені психотерапевтичної роботи можуть бути визначені в роботі із даним пацієнтом.
- Робота повинна бути за обсягом не менше 15 сторінок. На кафедру викладачеві вона має бути поданою не пізніше 10 днів до дати заліку.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	9-10	Відмінно
Достатній	7-8	Добре
Середній	5-6	Задовільно
Низький	0-4	Незадовільно

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Лснови психосоматики» застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік;
- **методи письмового контролю:** письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат;
- **методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1			ЗМ 2			ЗМ 3		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9
Практичні заняття (27 б)	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Самостійна робота (27 б)	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Поточний модульний контроль (36 б)	12			12			12		
ІНДЗ	10 балів								

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ:

1. Визначити поняття психосоматики.
2. Історія виникнення психосоматичних теорій і моделей. Поняття алексітимії.
3. Розповісти про стратегії поведінки при стресі.
4. Визначити типи і стратегії копінг-поведінки та стилів поведінки.
5. Алгоритм проведення діагностичної бесіди.
6. Психологічні тести в психосоматичній практиці.
7. Тести для виявлення різних форм психічних розладів (тривожних, депресивних та інші).
8. Джерела емоційно обумовлених (психосоматичних) захворювань.
9. Внутрішня картина хвороби. Типи емоційного відношення хворих до своєї хвороби.
10. Визначити поняття нозогенії при психосоматичних захворюваннях.
11. Класифікації та клінічна картина різних варіантів нозогеній.
12. Особливості психосоматичних розладів і методів психотерапії у дитячому віці.
13. Картина особистості при психосоматичних порушеннях органів дихання.
14. Методи психотерапії, що застосовуються при лікуванні психосоматичних захворювань органів дихання.
15. Психосоматичні захворювання серцево-судинної системи (есенціальна гіпертонія, ішемічна хвороба серця, кардіофобічний невроз і порушення серцевого ритму). Картина особистості.
16. Особливості психотерапії при захворюваннях серцево-судинної системи.
17. Особливості особистості при психосоматичних захворюваннях шлунковокишкового тракту (виразка шлунку і дванадцятипалої кишки, закріплення та емоційні діарея, „синдром драгівливої кишки”, виразковий коліт і хвороба Крона, порушення ковтання).
18. Психотерапії при психосоматичних захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
19. Нервова анорексія і булімія. Психосоматичні особливості. Методи психотерапевтичної роботи.

20. Психосоматичний аспект ожиріння. Особливості психотерапевтичної роботи з такими клієнтами.
21. Психосоматичні аспекти хвороб щитовидної залози (гіпотиреоз, гіпертиреоз). Картина особистості. Види і методики психотерапії, що використовуються в роботі з цими пацієнтами.
22. Цукровий діабет. Картина особистості і види психотерапії.
23. Картина особистості при психосоматичних захворюваннях шкіри.
24. Психотерапія психосоматичних захворювань шкіри.
25. Психосоматичні захворювання, пов'язані з репродуктивною функцією жінки (порушення менструального циклу, безпліддя та штучне запліднення). Умови виникнення і методи психотерапевтичної допомоги.
26. Предменструальний синдром. Картина особистості і методики психотерапії.
27. Онкологія молочної залози та матки. Види психотерапії, що використовуються при роботі з жінками з цією патологією.
28. Картина особистості при психосоматичних гінекологічних порушеннях.
29. Картина особистості при функціональних сексуальних порушеннях, особливості психотерапії.
30. Психосоматичні захворювання опорно-рухової системи (ревматичні порушення м'яких тканин, остеохондроз і ревматоїдний артрит). Картина особистості.
31. Психотерапія при захворюваннях опорно-рухової системи.
32. Види головного болю (головний біль напруги, мігрень). Особливості особистості та механізм формування больових відчуттів.
33. Методи психотерапії, що застосовуються при функціональних головних болях.
34. Картина особистості і клінічна картина психовегетативних розладів.
35. Психотерапевтичні методи корекції психовегетативних порушень.
36. Психосоматичні аспекти депресивних розладів.
37. Картина особистості та особливості психотерапевтичної роботи з різними формами депресивних розладів.
38. Психосоматичні аспекти інфекційних захворювань (простуда, простий герпес, ангіна, туберкульоз). Виникнення і перебіг цих розладів.
39. Психотерапевтичні методи роботи при інфекційній патології.
40. Особливості психосоматичних порушень при онкологічних захворюваннях.
41. Тактика психотерапії та методи при роботі з цими пацієнтами.
42. Діагностика в психосоматиці.
43. Психологічні тести в психосоматичній практиці.
44. Внутрішня картина хвороби при психосоматичних захворюваннях.
45. Нозогенії (психогенні реакції) при психосоматичних захворюваннях.
46. Сугестивна психотерапія при психосоматичних захворюваннях.
47. Психосинтез при психосоматичних захворюваннях.
48. Позитивна психотерапія при психосоматичних захворюваннях.
49. Гештальт-терапія при психосоматичних захворюваннях.
50. Когнітивно-біхевіоральна психотерапія при психосоматичних захворюваннях.
51. Символдрама при психосоматичних захворюваннях.
52. Транзактний аналіз при психосоматичних захворюваннях.
53. Арт-терапія при психосоматичних захворюваннях.
54. Креативна візуалізація при психосоматичних захворюваннях.
55. Психодрама при психосоматичних захворюваннях.
56. Танцювально-рухова терапія при психосоматичних захворюваннях.
57. Тілесно-орієнтована психотерапія при психосоматичних захворюваннях.
58. Сімейна психотерапія при психосоматичних захворюваннях.
59. Нейролінгвістичне програмування при психосоматичних захворюваннях.
60. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях органів дихання.

61. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях серцевосудинної системи.
62. Картина особистості і методи психотерапії при порушеннях харчової поведінки.
63. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях шлунковокишкового тракту.
64. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях ендокринної системи.
65. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях шкіри.
66. Картина особистості і методи психотерапії при захворюваннях опорнорухової системи.
67. Картина особистості і методи психотерапії при гінекологічних захворюваннях.
68. Картина особистості і методи психотерапії при психовегетативних синдромах.
69. Картина особистості і методи психотерапії при функціональних сексуальних розладах.
70. Картина особистості і методи психотерапії при онкологічних захворюваннях.
71. Картина особистості і методи психотерапії при інфекційних захворюваннях.
72. Картина особистості і методи психотерапії при депресивних розладах.
73. Картина особистості і методи психотерапії при хронічних болях.
74. Сучасна психотерапія і лікування залежностей.
75. Психосоматика дитячого віку: картина хвороби і методи психотерапії.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика: Справочник практического психолога. – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 992 с.
2. Любан-Плоцца Б., Пельдингер В., Крегер Ф. Психосоматический больной на приеме у врача / Пер. с нем. – С-Пб., 1996. – 256 с.
3. Исаев Д.Н. Психосоматическая медицина детского возраста. – СПб: Специальная литература, 1996. – 454 с.
4. Бурлачук Л.Ф., Грабская И.А., Кочерян А.С. Основы психотерапии: Учебн. пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц. педагогика». – К.: Ника-Центр, М.: Алетейа, 1999. – 320 с.
5. Сыропятов О.Г., Дзеружинская Н.А. Фитотерапия психосоматических расстройств. – К.: ВЕАП, 2001. – 88 с.

ДОДАТКОВА:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування. – К.: Сфера, 1998.
2. Александер Ф. Психосоматическая медицина. Принципы и практическое применение. – М.: Эксмо, 2002.
3. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства. – М.: Медицина, 1993.
4. Алекситимия и методы ее определения при пограничных психосоматических расстройствах / Д.Б. Ерьсько,
5. Г.С. Исурина, Е.В. Койдановская и др. // Метод. пособие. – СПб., 1994.
6. Б.Д. Карвасарский (общая редакция) Психотерапевтическая энциклопедия – СПб.: Изд. “Питер”, 1999. –
7. 752 с.
8. Березин Ф.Б., Куликова Е.М., Шаталов Н.Н., Чарова Н.А. Психосоматические соотношения при бронхиальной астме // Журн. невропатол. и психиатр. – 1997. – №4. – С. 35-38.
9. Бернс Д. Хорошее самочувствие. Новая терапия настроений. – М.: Вече, 1995.
10. Бейл Е.А., Оленева В.А., Шатерников В.А. Ожирение. – М.: Медицина, 1986.
11. Бройтигам В., Кристиан П., Рад М. Психосоматическая медицина: кратк. учебн. / Пер. с нем. Г.А.Обухова, А.В.Брунека; Предисл. В.Г.Остроглазова. – М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1999.

12. Вейн А.М., Молдовану И.В. Нейрогенная гипервентиляция. – Кишинев, 1988.
13. Волков В.Т. Личность пациента и болезнь. – Томск, 1995.
14. Гарбузов В.И. Концепция инстинктов и психосоматическая патология. (Наднозологическая диагностика и терапия психосоматических заболеваний и неврозов). – СПб.: «СОТИС», 1999.
15. Гинзбург М.М., Козупица Г.С., Котельников Г.П. Ожирение как болезнь образа жизни. Современные аспекты профилактики и лечения. – Самара: Изд-во Сам. ГУ, 1997.
16. Губачев Ю.М., Жузжанов О.Т., Симаненков В.И. Психосоматические аспекты язвенной болезни. – АлмаАта, 1990.
17. Губачев Ю.М., Стабровский Е.М. Клинико-физиологические основы психосоматических взаимоотношений. – Л.: Медицина, 1981.
18. Дзеружинская Н.А. Коморбидные психические расстройства у пожилых пациентов кардиологической практики : Дисс. докт. мед. наук. – К., 2003.
19. Елецкий В.Ю. Пограничные психические расстройства у больных с псориазом и нейродермитом (клинико-терапевтические аспекты): Дисс. канд. мед. наук. – М., 1986.
20. Захаров А.И. Неврозы у детей и подростков. – Л.: Медицина, 1988.
21. Ивашкин В.Т. Синдром раздраженной кишки. Практическое руководство для врачей. – М., РГА, 1999.
22. Исаев Д.Н. Психосоматические расстройства у детей. – СПб.: Питер, 2000.
23. Карвасарский Б.Д. Неврозы. Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1990.
24. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. – М.: Медицина, 1985.
25. Кемпиньски А. Человек и невроз. Психопатология и психотерапия неврозов. – М., 1997.
26. Лотоцкий А.Ю. Значение микросоциальных и личностных факторов в патогенезе бронхиальной астмы и роль психотерапии у этих больных: Автореферат дисс. канд. мед. наук. – СПб., 1994.
27. Лурия Р.А. Внутренняя картина болезни и иатрогенные заболевания. – М.: Медицина, 1977.
28. Менделевич В.Д., Соловьева С.Л. Неврология и психосоматическая медицина. – М.: Медпресс-информ., 2002.
29. 2002.
30. Методы современной психотерапии. Учебное пособие / Сост. Кроль Л.М., Пуртова Е.А. – М.: Класс, 2001.
31. Николаева В.В. Влияние хронической болезни на психику. – М.: МГУ, 1987.
32. Николаева В.В. Особенности личности при пограничных расстройствах и соматических заболеваниях. – М., 1995.
33. 1995.
34. Обухов Я.Л. Глубинно-психологический подход в психотерапии психосоматических заболеваний. – М., 1997.
35. 1997.
36. Пезешкиан Н. Психосоматическая медицина и позитивная психотерапия. – М., 1996.
37. Проблемы медицинской психологии в онкологии и психосоматической медицине / Под общ.ред. Биктимирова Т.З., Модникова О.П. – Ульяновск, 1998.
38. Провоторов В.М., Кравченко А.Я., Будневский А.В., Грекова Т.И. Традиционные факторы риска ИБС в контексте проблемы алекситимии // Рос. мед. журнал. – 1998. - №6. – С.45-47.
39. Психосоматика: Взаимосвязь психики и здоровья. Хрестоматия / Сост. Сельченко К.В. – Минск, 1999.

40. Саймонтон К., Саймонтон С. Психотерапия рака. – СПб.: Питер, 2001.
41. Семенова Н.Д. Телесно-ориентированные методы в психотерапии больных бронхиальной астмой // Соц. и клин. психиатрия. – 1995. – №2. – С. 85-89.
42. Смулевич А.Б. Психическая патология и ишемическая болезнь сердца (к проблеме нозогений). Психические расстройства и сердечно-сосудистая патология. / Под ред. А.Б.Смулевича и А.Л.Сыркина. –
43. М., 1994. – С.2-19.
44. Соколова Е.Т., Николаева В.В. Особенности личности при пограничных расстройствах и соматических заболеваниях. – М., 1995.
45. Ташлыков В.А. Психологическая защита у больных неврозами и психосоматическими расстройствами: Пособие для врачей. – СПб., 1992.
46. Телесность человека: междисциплинарные исследования / Отв. Николаева В.В., Тищенко П.Д. М., 1993.
47. Федосеев Г.Б. Бронхиальная астма. – СПб.: Мед. информ. агентство, 1996.
48. Шнайдер К. Клиническая психопатология. – К.: Сфера, 1999.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Особистість І хвороба. Внутрішня картина хвороби <http://uchni.com.ua/pshologiya/864/index.html>
2. Механізми психосоматичних взаємовпливів. Психосоматичні реакції та психосоматичні захворювання <http://uchni.com.ua/pshologiya/4175/index.html>
3. Дідковська Л. І. Психосоматика: основи психодіагностики та психотерапії: навчальний посібник: [для вищих навчальних закладів] / Л. І. Дідковська. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 264 с. <http://booklist.com.ua/navchalni-posibniki/psihosomatika>
4. Психосоматика. Практическое руководство <http://knigi.tr200.net/v.php?id=1941866>
5. Психосоматические расстройства http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_medicine/25523/